

ПРЕДСТАВНИК УПОВНОВАЖЕНОГО Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8
01008, Київ, Україна

E-mail: omb@ombudsman.gov.ua
<http://www.ombudsman.gov.ua>

Тел.: (+38 044) 253-22-03
Факс: (+38 044) 226-34-27

№ 10/9-001316.16/37-174

* 16 * травня 2016 р.

**Голові міськрайонної громадської
організації "Чугуївська
правозахисна група"**

Лихачеву Р.Б.

вул. Р. Люксембург, 16 а, м. Чугуїв,
Харківська, обл., 63503
chpg@ukr.net

Шановний Романе Борисовичу!

У відповідь на Ваш запит на інформацію від 07 травня 2016 року № 084 стосовно кількості скарг на дискримінацію, що надійшли від внутрішньо переміщених осіб, які проживають на території Харківської області, повідомляємо наступне.

Загальна кількість звернень за період з 01 січня 2014 року по 13 травня 2016 року, що надійшла від внутрішньо переміщених осіб з території Харківської області, становить 63 звернення. Питання, порушені у зверненнях, були різнопланові і здебільшого стосувалися необхідності вирішення нагальних соціальних потреб (переведення та продовження отримання соціальних виплат); забезпечення тимчасовим житлом; щодо медичного обслуговування; порядку перетину лінії зіткнення у межах Донецької та Луганської областей; забезпечення права на належний розгляд звернень; надання правової допомоги; надання адміністративних послуг територіальними підрозділами Державної міграційної служби України; захисту права на отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та призначення щомісячної адресної допомоги; поновлення дії скасованих довідок про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та поновлення пенсійних і соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам тощо.

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) за результатами розгляду звернень були відкриті провадження та, у разі необхідності, направлялися акти реагування. Крім

того, заявникам надавалися відповідні роз'яснення щодо заходів, що мають бути вжиті для вирішення порушеного ними питання.

Водночас в ході проваджень Уповноваженого за зверненнями від вказаної категорії осіб з Харківської області, порушень антидискримінаційного законодавства України, а саме принципу рівності та фактів дискримінації не встановлено.

Разом з тим, за результатами аналізу питань, з якими зверталися внутрішньо переміщені особи, у тому числі з Харківської області, було встановлено, що певні зміни, які були внесені до нормативно-правових актів, зокрема щодо взяття на облік внутрішньо переміщених осіб, здійснення перевірок фактичного місця їх проживання/перебування, зобов'язання отримувати соціальні виплати через єдину банківську установу, мали негативні наслідки для забезпечення соціального захисту цієї категорії громадян.

Так, зміни, внесені до Порядку взяття на облік внутрішньо переміщених осіб постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 року № 79 "Деякі питання оформлення і видачі довідки про взяття на облік особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції" (далі – Постанова № 79), вважаються такими, що обмежують внутрішньо переміщених осіб у реалізації їхніх прав, в тому числі, права на свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні, права на соціальний захист. А також призводять до прямої дискримінації вказаної категорії осіб за ознакою місця проживання та порушують принцип рівності, передбачений статтею 24 Конституції України.

Існування зазначених вимог, свідчить про наявність нерівного поводження з внутрішньо переміщеними особами у порівнянні з іншими громадянами України, що призводить до обмеження їх можливості у реалізації своїх прав та свобод. Оскарження положень Постанови № 79 наразі здійснюється в судовому порядку.

Крім того, зміни, внесені до актів Кабінету Міністрів України щодо встановлення єдиного уповноваженого банку АТ "Ощадбанк" для виплати пенсій внутрішньо переміщеним особам – пенсіонерам також сприймаються спільнотою як дискримінаційні. Оскільки, для всіх інших пенсіонерів законодавством передбачена можливість вибору банківської установи (уповноваженими обслуговувати поточні рахунки пенсіонерів та одержувачів допомоги визначено аж 49 банків), тоді як внутрішньо переміщені особи позбавлені такої можливості (обслуговування рахунків здійснюється лише у відділеннях АТ "Ощадбанк").

Крім того, до Уповноваженого надходять непоодинокі звернення від внутрішньо переміщених осіб з наріканнями на діяльність АТ "Ощадбанк" щодо встановлення банком обмежень при користуванні банківськими картками, емітованими банком, для зняття готівки через платіжні пристрої інших банківських установ, а також щодо відсутності відділень банку в

деяких населених пунктах, що спричиняє необхідність для людей похилого віку долати десятки кілометрів для отримання своїх пенсійних виплат.

У зв'язку з цим, Уповноваженим було направлено звернення Прем'єр-міністру України щодо надання обґрунтування необхідності прийняття постанов від 12 серпня 2015 року № 615 та від 30 вересня 2015 року № 788 "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 року № 1596 і від 5 листопада 2014 року № 637 та обмеження права внутрішньо переміщених осіб на вибір уповноваженого банку для отримання пенсій, а також до АТ "Ощадбанк" для надання коментарів стосовно наведеної ситуації.

За дорученням Кабінету Міністрів України запитувана інформація надана Міністерством фінансів України (з відповіддю можна ознайомитись на веб-сайті Уповноваженого з прав людини за посиланням: ombudsman.gov.ua/ua/all-news/pr/221215-oe-vidpovid-ministerstva-finansiv-na-zvernennya-upovnovazhenogo-schodo-na).

В свою чергу, АТ "Ощадбанк" спільно з Міністерством соціальної політики поінформували, що з метою вирішення проблем, пов'язаних з обслуговуванням внутрішньо переміщених осіб у відділеннях АТ "Ощадбанк", Міністерством було проведено робочу зустріч з представниками громадських організацій та АТ "Ощадбанк", під час якої були обговорені проблемні питання та знайдено шляхи їх вирішення, як з боку АТ "Ощадбанк", так і з боку органів соціального захисту населення. А також запропоновано в подальшому, у разі виникнення труднощів при зверненні громадян до відділень АТ "Ощадбанк", про наявність виявлених проблем повідомляти через Контакт-центр або електронною поштою АТ "Ощадбанк".

З повагою

**Представник Уповноваженого –
начальник Управління з питань
дотримання прав дитини, недискримінації
та гендерної рівності**

А.А. Філіпішина